

KARIERNA ORIENTACIJA

8. razred

Predavanje, maj 2019

Erna Meglič, svetovalna delavka

KARIERNA ORIENTACIJA

INFORMACIJE: objavljene na spletnih straneh naše šole:

- zavihek Učenci/Karierna orientacija/8. razred,
- zavihek Učenci/Karierna orientacija/9. razred,
- drugi zavihki na temo karijerne orientacije.

PREDAVANJE za starše in učence:

- **8. razred** (maj): dejavnosti karijerne orientacije, dejavniki kariernega odločanja, šolski sistem po OŠ, merila ob omejitvi vpisa, Zoisove štipendije, srednje šole in srednješolski programi
- **9. razred** (predvidoma 10. 2. 2020 za starše): vpisni in izbirni postopek, trg dela, štipendije

KARIERNA ORIENTACIJA

ZA UČENCE 7. IN 8. RAZREDA:

7. razred: Obisk Kariernega središča

8. razred:

- **Možnost udeležbe na informativnem dnevu:** prejeli vabilo
- **Delavnice** (v računalniški učilnici) **in predavanje:** dva tehniška dneva
- **Grafologija** kot pomoč pri kariernem odločanju: Starši se sami obrnete na grafologinjo, go. Adriano Dornik, tel.: 040-638-366, el. naslov: info.grafolog@gmail.com

KARIERNA ORIENTACIJA

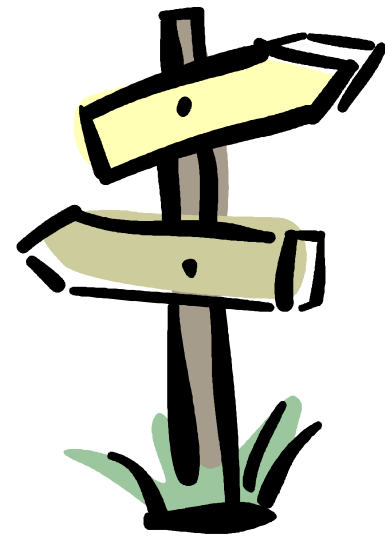
9. RAZRED:

- informacije: oglasna deska, spletne strani
- Vrtiljak poklicev in predstavitve 7 gimnazij
- elektronski Vprašalnik o poklicni poti (soglasje staršev)
- računalniški program Kam in kako
- dnevi odprtih vrat
- Informativa: sejem izobraževanja in poklicev v Ljubljani
- individualni pogovori (potrebno soglasje staršev)
- predavanje za starše in učence
- informativni dan
- prijava za vpis v srednjo šolo (konec marca)

IZBIRA KARIERNE POTI dejavniki odločanja

JAZ IN OKOLJE

JAZ

- Kaj želim?
- Kaj zmorem? – sposobnosti
- Kako delujem? – osebnostne lastnosti
- Kaj hočem? – motiviranost

OKOLJE

- Poti do poklica
- Trg dela

INTERESI

- Moj najljubši šolski predmet
- Izbirni predmeti, interesne dejavnosti
- Hobiji
- Kaj berem?
- Kaj gledam?
- O čem se pogovarjam?
- Hišna in gospodinjska opravila
- Aktivno in ustvarjalno preživljam prosti čas. Računalnik, TV - ?!

- poklicni interesi: ljudje/stvari
 - poklic(anost) (služba) = veselje 😊
- ⇒ ↑ uspeh, + vpliv na družino

SPOSOBNOSTI

- Kaj znam?
- Kaj zmorem?
- Kje sem dober/-a v šoli?
- Kaj dobro delam?
- Katere so moje močne točke?

Različne

Sposobnosti:

Sposobnosti:

Telesne

Intelektualne

Umetniške

Osebnostne lastnosti

- Ugotavljam, katere sposobnosti imam: sam, drugi, rezultati, grafologija ...
- Razvijam: vadim, treniram, vztrajam, delam ...
(delovne in učne navade)

KOMPETENCE

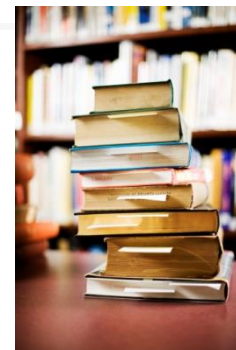
Kompetenca je sposobnost posameznika ali skupine, da v praksi izkaže svoje znanje, spretnosti (ki jih je pridobil formalno ali pa preko izkušenj) in naravnost.

- **Trde kompetence** (znanje): sposobnosti, ki jih potrebuje posameznik za uresničevanje tehničnega in specifičnega znanja na določenem delovnem mestu.
- **Mehke kompetence** (spretnosti): socio-kognitivne spretnosti, ki jih ima posameznik: usmeritev k odličnosti, inovativnost, organiziranost, komunikacijske zmožnosti, prilagodljivost (sposobnost timskega dela) in kritično mišljenje.
- **Naravnost/drža**: pomeni voljo posameznika - njegovo motivacijo in pripravljenost uresničiti znanje in spretnosti.
- Veliko poklicev zahteva znanje **računalništva, tujih jezikov, komunikacijske zmožnosti** ter sposobnost za timsko delo. Učenci in dijaki v šoli te kompetence pridobivajo na mednarodnih izmenjavah, pri projektne delu, na delavnicah za učenje socialnih veščin, pri prostovoljnem delu ...

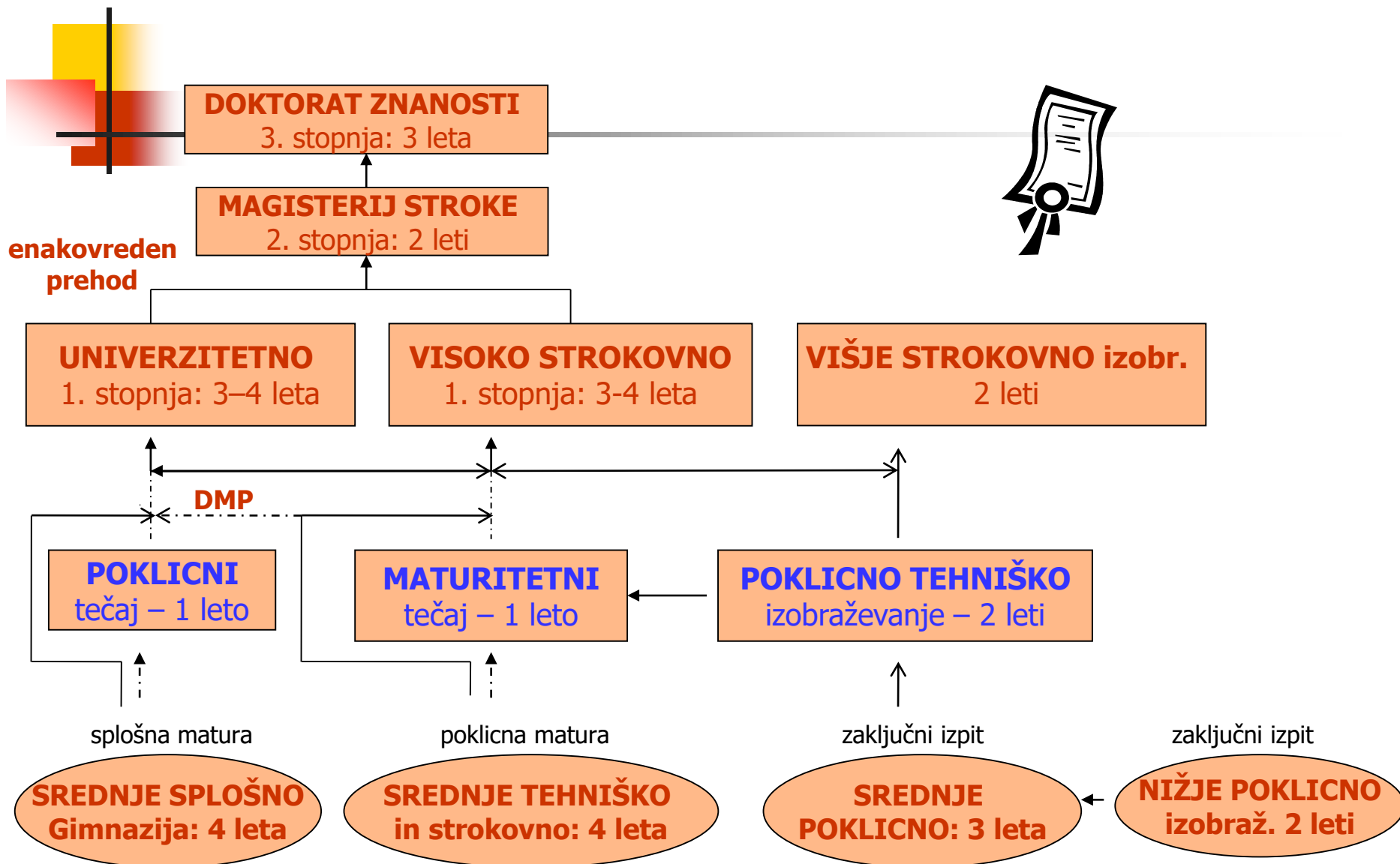
ODKRIVANJE POTI DO POKLICA

Učenka, učenec!

- Zbiram informacije.
- Berem razpise (šole, programi).
- Obiskujem spletne strani na temo karijerne orientacije in spletne strani šol, Posvetujem se s starši, prijatelji, sorodniki, učitelji ... Sprašujem!
- Pri odločanju mi lahko pomaga računalniški test Kam in kako, drugi testi na spletnih straneh ZRSZ (eSvetovanje), grafologija ter individualni pogovor s svetovalno delavko na šoli in na Zavodu RS za zaposlovanje.
- Obiščem (sam ali skupaj s starši) Karierno središče Kranj. Tam se lahko pogovorim s kariernim svetovalcem.
- Nanizanka »**TO BO MOJ POKLIC**« je dostopna na spletnih straneh na 2. programu TV Slovenija.

ZGRADBA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA v Sloveniji po OŠ

SPLOŠNA in POKLICNA MATURA

- **Splošna matura – 5 predmetov:**
 - slovenščina
 - matematika
 - tuji jezik
 - dva predmeta izbirnega dela
- **Poklicna matura – 4 predmeti:**
 - slovenščina
 - temeljni strokovno-teoretični predmet
 - matematika ali tuji jezik
 - praktično delo v poklicu oz. stroki

SPLOŠNA MATURA ali DOLOČEN PROGRAM

- Dramaturgija in scenske umetnosti (AGRFT)
- Film in televizija (AGRFT): tudi fotografski ali medijski tehnik
- Gledališka režija (AGRFT)
- Gozdarstvo in obnovljivi gozdni viri (Biotehniška fakulteta): tudi gozdarski tehnik
- Fakulteta za družbene vede: vsi programi, razen Politologija – študije demokracije in upravljanja
- Farmacija (Fakulteta za farmacijo): tudi farmacevtski, kemijski, veterinarski in kozmetični tehnik
- Kineziologija (Fakulteta za šport)
- Športna vzgoja (Fakulteta za šport)
- Medjezikovno posredovanje (Filozofska fakulteta)
- Primerjalna književnost in literarna teorija (Filozofska fakulteta)
- Psihologija (Filozofska fakulteta)

SPLOŠNA MATURA ali DOLOČEN PROGRAM

- Rusistika (Filozofska fakulteta)
- Medicina (Medicinska fakulteta)
- Dentalna medicina (Medicinska fakulteta)
- Razredni pouk (Pedagoška fakulteta)
- Socialna pedagogika (Pedagoška fakulteta)
- Specialna in rehabilitacijska pedagogika (Pedagoška fakulteta)
- Predšolska vzgoja (Pedagoška fakulteta): tudi vzgojitelj predšolskih otrok in zdravstveni tehnik
- Pravo (Pravna fakulteta)
- Veterinarstvo (Veterinarska fakulteta): tudi veterinarski tehnik
- Fizioterapija (Zdravstvena fakulteta): tudi tehnik zdravstvene nege, farmacevtski tehnik ali tehnik laboratorijske biomedicine

Opomba: Programi, ki zahtevajo splošno maturo oz. določen program se lahko tudi spremenijo.

MERILA ZA IZBIRO KANDIDATOV

1. MERILO

- Zaključne ocene obveznih predmetov iz 7., 8. in 9. razreda osnovne šole (brez izbirnih predmetov). Posebnosti: Umetniška gimnazija in Gimnazija (š)
- Z učnim uspehom kandidat lahko pridobi **največ 175 točk**.
- **Tabela za izračun točk:** spletne strani MIZŠ, spletne strani naše šole

2. MERILO

- Točke, dosežene na nacionalnih preizkusih znanja iz slovenščine in matematike (več kandidatov na spodnji meji z istim številom točk).

Opomba: Kandidati z odločbo o usmerjanju morajo doseči 90 % točk na spodnji meji. Do začetka izbirnega postopka posredujejo (novo) odločbo na srednjo šolo.

TOČKE

Ocene	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5
Točke	70	88	105	123	140	158	175

OMEJITVE VPISA - 2018/19

GORENJSKA REGIJA

Gimnazija Franceta Prešerna Kranj

- program Gimnazija: točke iz ocen **140**,
- program Ekonomska gimnazija: točke iz ocen **127**,
- program Ekonomska gimnazija – športni oddelek: točke iz ocen in športnih dosežkov **143**, točke iz nacionalnih preizkusov znanja (v nadaljevanju: NPZ) **112**

Šolski center Kranj, *Srednja tehniška šola*

- program Tehnik mehatronike: točke iz ocen **106**.

OMEJITVE VPISA - 2018/19

OSREDNJESLOVENSKA REGIJA

Izbranih je samo nekaj šol oz. programov, ki so bolj aktualni za naše učence.

Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, *Gimnazija in veterinarska šola*

- program Veterinarski tehnik: točke iz ocen **127**

Srednja medijska in grafična šola Ljubljana

- program Medijski tehnik: točke iz ocen **115**.

Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo Ljubljana

- program Farmaceutski tehnik: točke iz ocen **135**, točke iz NPZ **132**,
- program Kozmetični tehnik: točke iz ocen **136**,
- program Tehnik laboratorijske medicine: točke iz ocen **138**, točke iz NPZ **128**,
- program Zobotehnik: točke iz ocen **136**, točke iz NPZ **117**.

OMEJITVE VPISA - 2018/19

Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana

- program Umetniška gimnazija – smer gledališče in film: točke iz ocen **143**, točke iz NPZ **129**,
- program Predšolska vzgoja: točke iz ocen **112**.

Srednja zdravstvena šola Ljubljana

- program Zdravstvena nega: točke iz ocen **117**.

Srednja šola za oblikovanje in fotografijo

- program Umetniška gimnazija – likovna smer: točke iz ocen **144**, točke iz NPZ **120**,
- program Tehnik oblikovanja: točke iz ocen **136**, točke iz NPZ **90**,
- program Fotografski tehnik: točke iz ocen **116**.

Opomba: Pogosto je omejena tudi Gimnazija Želimlje in občasno Škofijska klasična gimnazija Ljubljana-Šentvid, toda v šol. letu 2018/19 omenjeni gimnaziji nista bili omejeni.

ZOISOVA ŠTIPENDIJA

Namen: spodbuda za doseganje izjemnih dosežkov in s tem ustvarjanje dodane vrednosti na področju znanja, raziskovanja, razvojne dejavnosti in umetnosti.

Kriteriji za pridobitev zoisove štipendije

- Učenec je dosegel **izjemne dosežke in**
- ima v 9. r. povprečno oceno vseh predmetov **najmanj 4,70.**

V šolskem letu **2018/19** so prejeli štipendijo učenci, ki so dosegli:

- 4,5 točke pri izjemnih dosežkih in povprečno oceno najmanj 4,70 ali
- 4 točke pri izjemnih dosežkih in povprečno oceno najmanj 4,94

ZOISOVA ŠTIPENDIJA

IZJEMNI DOSEŽKI (24. člen Zakona o štipendiranju in Pravilnik o dodeljevanju ZŠ):

- prejeta **zlata** (5 točk) in **srebrna priznanja** (2 točki) iz znanja ali raziskovanja na državnih tekmovanjih (tudi iz znanja konstruktorstva in tehnologije obdelav).
- **najvišja mesta** iz znanja ali raziskovanja **na državnih tekmovanjih** (od 1. do vključno 3. mesta, ki se točkujejo z 10 točkami),
- udeležba in najvišja mesta na **mednarodnih tekmovanjih** iz znanja, raziskovanja, razvojne dejavnosti ali umetnosti,
- nagrajeno **znanstvenoraziskovalno, razvojno ali umetniško delo** na državni ali mednarodni ravni,
- **objava znanstvenoraziskovalne naloge** v strokovni ali znanstveni publikaciji ali zborniku; priznanja za najboljše raziskovalne naloge,
- **umetniško** ali drugo **delo**, ki je dobilo vsaj dve pozitivni strokovni kritiki, objavljeni v različnih tiskanih medijih oz. je sodelovalo na mednarodni razstavi ali festivalu.

Upoštevajo se izjemni dosežki 8. in 9. razreda.

IZOBRAŽ. PROGRAMI IN POKLICI

- ⇒ NOVI
- ⇒ PRENOVLJENI
- ⇒ MANJ POZNANI
- ⇒ GIMNAZIJE

VAJENIŠKA OBLIKA

Značilnosti vajeniške oblike izobraževanja

- Vsaj 50 % izobraževanja se izvede kot praktično usposabljanje pri delodajalcu. Šolska oblika ima ok. 22 % praktičnega usposabljanja.
- Šolska in vajeniška oblika izobraževanja imata enak standard izobrazbe.
- **Prednost vajeniške oblike** je, da dijaku omogoča zgodnejši stik s potencialnim delodajalcem, pridobivanje praktičnih izkušenj in s tem večje možnosti za zaposlitev po končanem izobraževanju.
- Kandidat in delodajalec podpišeta **vajeniško pogodbo**. Kandidat, ki bo na izbrani šoli **do 18. 6.** predložil vajeniško pogodbo, bo imel v primeru omejitve vpisa prednost pred kandidati v šolski obliki.
- Vajeniška nagrada bo v vsakem letniku višja (predvidoma 250, 300 in 400 evrov mesečno). Dijak lahko prejema hkrati tudi štipendijo.

Tehnik mehatronike

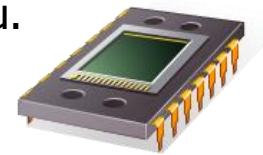

Ime: **MEHANIKA** + **ELEKTRONIKA** = **MEHATRONIKA**

Poklic združuje: strojništvo, elektrotehniko (in elektroniko), računalništvo ter informatiko. Zagotavlja poznavanje strojev in naprav kot celote. Poklic je nastal pred približno 50 leti na Japonskem in je tam zelo zaposljiv.

MEHATRONIK OPERATER (srednje poklicno izobraževanje - 3 leta)

- Skrbi za nemoteno delovanje strojev in naprav v proizvodnem procesu.
- Preverja stanje električnih naprav.
- Skrbi za delovanje pnevmatike in hidravlike.
- Nadzoruje avtomatske stroje in komunikacijo strojev z nadzorno postajo.

TEHNIK MEHATRONIKE (srednje tehniško in strokovno izobraž. - 4 leta)

- Skrbi za nemoteno delovanje zahtevnejših strojev in naprav v proizvodnem procesu.
- Lahko je specialist za montažo, vzdrževanje in servisiranje.
- Zna konstruirati, izbirati materiale in pozna krmiljenje, ki je lahko elektronsko, mehansko ali pnevmatsko.

Medijski tehnik

KAJ DELA?

- pripravlja in oblikuje revije, časopise in knjige,
- poskrbi za montažo videoposnetkov,
- združi zvok, sliko in grafiko v harmonično celoto,
- izdeluje spletne strani ...

KAJ OBVLADA?

Osnove računalništva, grafičnega oblikovanja, fotografije, videa in celo podjetništva. Združuje znanja s področja multimedije, tiska, fotografije, video produkcije in spletnih aplikacij.

KJE SE LAHKO ZAPOSILI?

- filmski in tv-studiji,
- oglaševalske agencije,
- časopisne hiše in založbe,
- podjetja, ki se ukvarjajo s spletnimi storitvami,
- podjetja, ki potrebujejo nekoga, ki bo poskrbel za njihovo spletno stran in oglaševanje,
- samozaposlitev.

Okoljevarstveni tehnik

- prepoznava vplive človekovega delovanja na okolje,
- izvaja aktivnosti za zmanjševanje onesnaževanja, za racionalno uporabo energije in materialov, za izboljšanje varstva okolja,
- pozna gospodarjenje z odpadki, pitno, tehnološko in odpad
- pozna probleme varovanja prostora, tal in zraka,
- pozna okoljevarstveno zakonodajo, predpise in standarde.

Veliko izobraževanja bo potekalo v laboratorijih in na terenu.

ZAPOSILITEV bo možna v:

- gospodarskih družbah,
- komunalnih podjetjih,
- energetske distribucijskih podjetjih,
- podjetjih, ki opravljajo dimnikarske storitve,
- podjetjih, ki upravljajo s čistilnimi napravami,
- lokalnih upravnih enotah.

Naravovarstveni tehnik

- Varuje naravne vrednote, dobrine, vire, okolje in o vsem tem informira javnost.
- Dela v zavarovanih področjih (narodni, regijski, krajinski park, naravni rezervat) za ohranitev ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.
- Nadzoruje in vodi obiskovalce po zavarovanem območju.
- Gospodarjenje z naravnimi viri energije: bioplin, biodizel, lesna biomasa, biološke in rastlinske čistilne naprave.
- Spremlja stanje kakovosti tal, voda in zraka.
- Prepoznava vpliv delovanja človeka na naravo, okolje in prostor.

Naravovarstveni tehnik

Zaposlitev:

- kmetijstvo, gozdarstvo, živilski obrati, službe za prostorsko planiranje, vodno gospodarstvo, državni uradi, zavodi
- zavodi za varstvo naravnih vrednot in okoljevarstveni zavodi
- zavodi za varovanje kulturne dediščine
- vodno gospodarska in komunalna podjetja
- podjetja in organi za urejanje okolja
- kmetijska gospodarstva
- podjetja s proizvodnjo (živilska, farmacevtska, kemična ...),
- zadruga: kmetijske, gozdarske ...
- zavarovana območja - parki
- samozaposlitev

Ostali manj znani oz. prenovljeni programi

- **Avtoserviser** - prej avtomehanik
- **Avtokaroserist** - prej avtoklepar in avtoličar
- **Gospodar na podeželju** - prej kmetovalec
- **Gastronom hotelir** - prej kuhar, natakar
gastronomija = veda o prehranjevanju
- **Gastronomsko-turistični tehnik** - prej je bil posebej
gostinski in posebej turistični tehnik
- **Hortikulturni tehnik** (prej vrtnarski tehnik)

Gimnazije

- **Splošna gimnazija** - Gimnazija Kranj, Gimnazija Škofja Loka, GFP ...
- **Umetniška gimnazija** – vsi programi potekajo v Ljubljani (preizkus sposobnosti pri skoraj vseh programih)
 - glasbena smer: glasbeni stavek, petje–instrument, jazz–zabavna glasba
 - plesna smer: balet
 - plesna smer: sodobni ples
 - likovna smer
 - dramsko gledališka smer (edina nima preizkusa sposobnosti)
- **Tehniška gimnazija** - Šolski center Kranj: možna izbira med 3 področji: elektrotehniko, strojništvom (oz. mehaniko) in računalništvom.
- **Tehniška gimnazija** - Biotehniški center Naklo: vključuje predmet biotehnologija (združuje naslednja področja: biologija, kemija in tehnologija). V 3. in 4. letniku dijak izbira med mikrobiologijo in kmetijstvom.
- **Športni oddelek**: Gimnazija Franceta Prešerna Kranj: Ekonomska gimnazija (š), Gimnazija Šiška: Gimnazija (š) in druge gimnazije.

Gimnazije

- **Ekonomska gimnazija** – Gimnazija Franceta Prešerna Kranj ...
- **Klasična gimnazija** - Gimnazija Škofja Loka in Škofijska klasična gimnazija Šentvid idr.: obvezna latinščina, poudarek na jezikih, ZGO, filozofiji, družboslovju, humanističnih predmetnih, strok. ekskurzije v Italiji, Grčiji; dobra podlaga za študij medicine, jezikov, prava, biologije, filozofije.
- **Mednarodna matura** - Gimnazija Kranj idr.: vpis v 3. letniku pod določenimi pogoji: najmanj prav dober uspeh v 2. letniku, pri SLO, ANG in MAT in aktivno vključevanje v dejavnosti. Način poučevanja je že bolj akademski in dijake že pripravlja na študij in na samostojno, kritično in ustvarjalno delo, pouk v angleščini. Omogoča vpis na več kot 2.500 univerz po svetu.
- **Poudarek na vzgoji** - Gimnazija Želimlje, Škofijska klasična gimnazija Šentvid: razvoj celotne osebnosti, duhovnost, vrednote, razvijanje dobrih odnosov med dijaki ter med dijaki in profesorji/vzgojitelji.

ZANIMIVI SPLETNI NASLOVI

OŠ MATIJE VALJAVCA PREDDVOR: www.os-preddvor.si

Učenci/Karierna orientacija

- **8. razred**
- **9. razred**
- **Razpis za vpis:** v srednje šole, višje strokovne šole in fakultete
- **Omejitve vpisa:** tabela za izračun točk pri omejitvah vpisa in omejitve vpisa za zadnjih 5 let
- **Drugi zavihki:** dnevi odprtih vrat, informativni dan, vpis v srednje šole, zanimivi spletni naslovi ...

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽ., ZNANOSTI IN ŠPORT: <http://www.mss.gov.si>

objavljeni **vs trije razpisi**, omejitve vpisa

ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE: <http://www.ess.gov.si>

- **Trg dela**
- **Kam in kako:** računalniški program za ugotavljanje poklicnih interesov (potrebna registracija)
- **Storitve/Elektronske storitve/eSvetovanje** - spletna svetovalnica pri izboru poklicne poti
- **EURES:** prosta delovna mesta v Evropi

JAVNI ŠTIPENDIJSKI, RAZVOJNI, INVALIDSKI IN PREŽIVN. SKLAD RS: <http://www.sklad-kadri.si>

DIJAŠKI.NET: <http://www.dijaski.net>

- **Omejitve vpisa** zadnjih nekaj let (točke) za visokošolsko in višješolsko izobraževanje

SPLETNE STRANI SREDNJIH ŠOL, VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL IN FAKULTET

INFORMACIJE IN POGOVOR

Na šoli

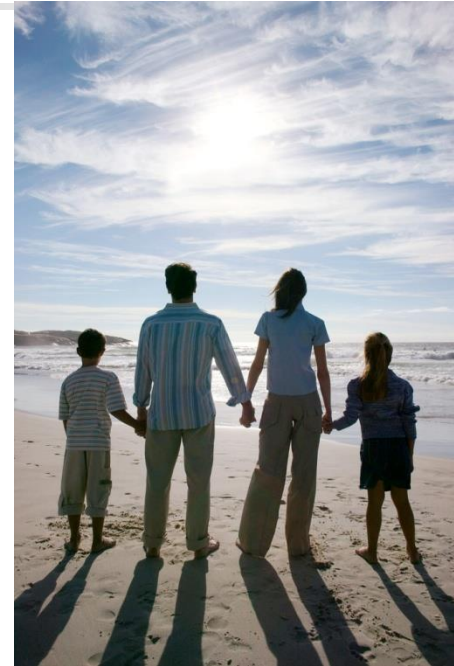
- **Erna Meglič, svetovalna delavka** (področje karijerne orientacije)
- Telefon: (04) 27 50 715, el. naslov: Erna.Meglic@os-preddvor.si
- Individualni pogovori kot pomoč pri poklicnem odločanju.
Čas: od januarja do marca, ob ponedeljkih tudi popoldne. Na pogovor lahko učenci pridejo sami ali skupaj s starši.

Zavod RS za zaposlovanje, Urad za delo Kranj

- **Polona Mušič, svetovalka** (ob četrtkih nima uradnih ur)
- Telefon: 059 695 719, el. naslov: Polona.Music@ess.gov.si
- Individualni pogovori

ZAKLJUČEK

- **Poklicno odločanje je stvar cele družine.**
- **Otroka pri tem spremljajte - ne pustite ga samega.**
- **Končna odločitev naj bo otrokova - ne odločajte se namesto njega.**

PRAVA ŠOLA

PRAVI POKLIC

PRAVA ŠOLA

PRAVI POKLIC